

Factsheet DoeMee Onderzoek 2024

Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing

Het DoeMee Onderzoek 2024 richt zich op de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing. Deze factsheet is opgesteld voor de gemeente Westerkwartier op basis van de ingevulde vragenlijst door de gemeente en omgevingsdienst Groningen (ODG). De dikgedrukte blauwe tekst geeft het antwoord op de enquête en eventuele toevoegingen/ wijzigingen vanuit de schriftelijke validatie weer. Er is gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren over de opdrachtformulering, afgesproken doelstellingen, resultaten en energiebesparende maatregelen die zijn getroffen. Een documentenanalyse is indien er documenten zijn aangeleverd opgenomen aan het eind van de factsheet. De factsheet is gevalideerd door de omgevingsdienst Groningen en de gemeente Westerkwartier.

Gemeente Westerkwartier

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**.

De opdracht op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht aan de omgevingsdienst is **wel** in de begroting opgenomen, **onder het overkoepelende onderwerp 'VTH' (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)**.

Er is **een** opdracht geformuleerd voor de omgevingsdienst over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht in de vorm van **een schriftelijke overeenkomst**. De opdracht wordt in de praktijk **ook uitgevoerd**.

Het budget voor de opdracht aan de omgevingsdienst wordt bepaald op basis van **beschikbare middelen. Werkzaamheden door de ODG zijn hoofdzakelijk betaald vanuit de verschillende Specifieke Uitkeringen (SPUK's) van het Rijk. Voor aanvullende werkzaamheden is jaarlijks steeds €10.000 geraamd, zoals extra (her)controles naar aanleiding van opgevraagde informatie**. Om te sturen op de taak van de omgevingsdienst m.b.t. toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht **vindt periodiek overleg plaats over de voortgang**.

De gemeente geeft zelf **voor zover bekend geen** invulling aan toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing, naast de taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd sinds 1 juli 2023.

Informatievoorziening

Er zijn **in de opdracht vastgelegde** afspraken gemaakt over de monitorings- en verantwoordingsinformatie met de omgevingsdienst m.b.t. de energiebesparingsplicht.

De gemeente ontvangt **een jaarlijkse eindrapportage** over de resultaten van de handhaving van de energiebesparingsplicht van de omgevingsdienst. De rapportages die door de omgevingsdienst

aan de gemeente worden verstrekt leveren **adequate informatie** over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht.

Vanuit de gemeenteraad zijn er **geen vragen** gekomen over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht door de omgevingsdienst. Over de bereikte resultaten, zoals reductie CO₂ en vermindering verbruik van gas en elektriciteit) zijn vanuit de gemeenteraad **ook geen** vragen/opmerkingen geweest.

Omgevingsdienst Groningen en gemeente Westerkwartier

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**. De energiebesparingsplicht is **als apart taakveld onderdeel van het VTH-stelsel**.

Resultaat

Er is **gedeeltelijk** zicht op het aantal bedrijven dat valt onder de energiebesparings- en informatieplicht. **Deze informatie verzamelt de omgevingsdienst zelf, wordt gedownload via het e-loket van RVO.nl (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) en wordt gecombineerd met bedrijven waarvan bekend is dat ze aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen.** De informatie ontbreekt in sommige gevallen omdat **er geen structurele opdracht is om energietoezicht uit te voeren, uitsluitend kleine deelopdrachten. Daardoor zijn bedrijven niet structureel aangeschreven op de informatieplicht.** De omgevingsdienst heeft acties ondernomen om (volledig) inzicht te krijgen door **bedrijven aan te schrijven via de versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE) en energiegegevens op te vragen door milieutoezichthouders.**

Er is **gedeeltelijk** zicht op het aantal bedrijven dat zich niet aan de informatieplicht energiebesparing houdt. **Deze informatie verzamelt de omgevingsdienst zelf, wordt gedownload via het e-loket van RVO.nl en wordt gecombineerd met bedrijven waarvan bekend is dat ze aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen.** De informatie ontbreekt in sommige gevallen omdat **er geen structurele opdracht is om energietoezicht uit te voeren, uitsluitend kleine deelopdrachten. Daardoor zijn bedrijven niet structureel aangeschreven op de informatieplicht.** De omgevingsdienst heeft acties ondernomen om (volledig) inzicht te krijgen door **bedrijven aan te schrijven via de versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE) en energiegegevens op te vragen door milieutoezichthouders.** Er wordt **per brief of e-mail** contact gemaakt met bedrijven die niet voldoen aan de informatieplicht energiebesparing.

Organisatie van het toezicht

De omgevingsdienst handhaaft op de uitvoering van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing door **specifieke energiecontroles uit te voeren aan de hand van de erkende maatregelenlijst.** Het aantal bedrijven dat per jaar wordt gecontroleerd wordt bepaald **op basis van de meldingen in E-loket en de beschikbare capaciteit.** Naar schatting heeft de omgevingsdienst nog **5-10 jaar** nodig vanaf de start van de werkzaamheden om alle bedrijven en instellingen binnen de gemeente te controleren op de energiebesparings- en informatieplicht.

De omgevingsdienst stelt prioriteit in de te controleren bedrijven **op basis van een eigen risicoanalyse die specifiek gericht is op de energiebesparingsplicht, op basis van de rubricering die RVO toevoegt aan de informatieplicht rapportages en op basis van een meer algemene risicoanalyse vanuit VTH op het gebied van milieu.**

Kwantitatieve informatie

De omgevingsdienst heeft de kwantitatieve informatie uit onderstaande tabellen ingevuld voor de gemeente.

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal gecontroleerde bedrijven en de ureninzet op jaarbasis door de omgevingsdienst in de periode 2019 – 2023.

Jaar	Aantal bedrijven gecontroleerd	Ureninzet op jaarbasis
2019	51	510
2020	2	20
2021	17	170
2022	13	130
2023	11	110

Onderstaande tabel bevat informatie over het percentage bedrijven waar overtredingen zijn aangetroffen voor en na hercontrole tussen 2019 en 2023.

Jaar	% bedrijven met overtredingen bij eerste controle	% bedrijven met overtredingen bij hercontrole
2019	50	-
2020	50	-
2021	50	-
2022	55	-
2023	-	-

De omgevingsdienst heeft **geen informatie** aangeleverd over het aantal jaarlijks geconstateerde overtredingen tussen 2019 en 2023.

Onderstaande tabel bevat per jaar informatie over het aantal bedrijven dat een 'vooraankondiging last onder dwangsom' of overige repressieve handhaving heeft ontvangen tussen 2019 en 2023.

Jaar	Vooraankondiging last onder dwangsom	Overige repressieve handhaving opgelegd
2019	0	-
2020	0	-
2021	0	-
2022	0	-
2023	0	-

In het geval er repressieve handhaving heeft plaatsgevonden, zijn de volgende sancties opgelegd:

Er is een vooraankondiging lasten onder dwangsom verstuurd.

De omgevingsdienst heeft **zicht op het energiebesparingspotentieel bij bedrijven en instellingen**. Het energiebesparingspotentieel bij bedrijven en instellingen in de gemeente is **9% op gasverbruik en 10% op elektriciteitsverbruik**. De omgevingsdienst heeft **geen** inzicht in de totaal gerealiseerde energiebesparing per jaar. De omgevingsdienst heeft **geen** indicatief inzicht in de totaal gerealiseerde energiebesparing per jaar.

In de periode 2019 tot en met 2023 zijn de volgende energiebesparende maatregelen door bedrijven en instellingen getroffen: **Huidige verlichting wordt vaak vervangen door Ledverlichting. Een indirect vaak getroffen maatregel is, dat er ook behoorlijk wordt geïnvesteerd in het aanbrengen van zonnepanelen.**

Aanvullende documentenanalyse

Categorie	Aanwezig?	Documenten
Toelichting		
Begroting	√	Meerwerkovereenkomst 2021-2023 (inclusief bijlagen)
Opdracht	√	Meerwerkovereenkomst 2021-2023 (inclusief bijlagen)
Beleidsstukken	x	
Werkprogramma	√	Voorstel uitvoering project energiebesparing bij bedrijven; Uitvoering energietoezicht 2024 inclusief bijlagen (Annotatie & Memo toezicht en handhaving energiebesparingsplicht)
Voortgangsrapportage	√	Historie energietoezicht ODG 2017-2023; resultaten energietoezicht ODG 2023; Jaarrapportage 2020; Overzicht energietoezicht uitvoering 2021-2022
Aanvullend	x	

Begroting & opdracht

Voor de periode 2021-2023 is door de gemeente Westerkwartier een meerwerkopdracht gegeven om energietoezicht uit te voeren. Bijgevoegd zijn de meerwerkovereenkomsten die door de gemeente Westerkwartier zijn gesloten met de omgevingsdienst Groningen voor de periode 2021-2023 met als bijlage de uitwerking werkzaamheden en inrichtingen en kostencalculatie 2022, facturen 2023.

Voortgangsrapportages

De omgevingsdienst Groningen (ODG) heeft van 2017 tot 2020 op initiatief van de provincie Groningen het project Energiebesparing bij bedrijven uitgevoerd. Voor nagenoeg alle gemeentes en de provincie is een project gestart. Er was beperkt budget beschikbaar, waardoor het budget op basis van kengetallen is verdeeld over de bevoegde gezagen. In totaal zijn ruim 500 bedrijven aangeschreven en ruim 400 bedrijven gecontroleerd. Het toezicht tot 2020 is projectmatig uitgevoerd (zie project energiebesparing bij bedrijven). De jaarrapportage 2020 biedt inzicht in de resultaten van die projecten voor de gemeente Westerkwartier. Het project EBB heeft geen vervolg gekregen, maar in de periode 2020-2023 zijn enkele meerwerkopdrachten uitgevoerd voor de gemeentes Westerkwartier, Veendam en Eemsdelta. In 2020-2023 is wel gebruikt gemaakt van de

versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE). Binnen dit project zijn de volgende diensten uitgevoerd voor de gemeente Westerkwartier:

Controle	Aantal
Ambtshalve wijziging vergunning energie	-
Advisering energie bij vergunningen	3
Administratieve controle	-
Advisering energie bij toezicht	2
Toezicht locatiegebonden energie	86
Toezicht locatiegebonden energie VUE	3
Hercontrole	12
Hercontrole VUE	1
Vooraankondiging opstellen	-
Totaal	107

Resultaten energietoezicht ODG 2023

In 2023 is er vanuit het rijk extra subsidie (o.a. SPUK extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht en subsidieregeling Versterkte uitvoering energiebesparing- en informatieplicht VUE3) beschikbaar gesteld aan de ODG om het energietoezicht en handhaving versterkt uit te voeren. Daarmee is extra capaciteit ingezet om energiecontroles uit te voeren. Ook is in 2023 een portefeuilleaanpak gestart. Naast deze werkzaamheden voert de omgevingsdienst Groningen energietoezicht uit bij BRZO inrichtingen in Groningen, Friesland en Drenthe en bij provinciale inrichtingen in Groningen.

Uitvoering energietoezicht 2024

In 2024 wordt verder gegaan met het uitvoeren van energietoezicht. Tevens wordt er gewerkt aan kwalitatieve verbetering via opleidingen. De werkvoorraad komt voor het overgrote deel door de informatieplicht energiebesparing. Er is per gemeente een voorlopige werkverdeling gemaakt voor 2024 op basis van gegevens van 1 december 2023. Voor de gemeente Westerkwartier gaat het om 24 te controleren bedrijven.

De ODG krijgt inzicht in de doelgroep op basis van een locatiebestand waarin alle milieurelevante bedrijven geïdentificeerd worden. Deze lijst wordt vergeleken met een aantal databronnen, inclusief eerdere projecten binnen de ODG en opgevraagde gegevens door milieutoezichthouders. Wanneer een bedrijf wel energierelevant is, maar zich niet heeft gemeld wordt deze aangeschreven. Bij het prioriteren van controles neemt de ODG de prioritering van de RVO over, met de kanttekening dat recent gecontroleerde bedrijven lager op de prioriteit komen.